

Brussel, 20 juni 2022

Aan: Ministers van Landbouw, Klimaat, Milieu, Volksgezondheid
parlementsleden voor landbouw, klimaat, milieu en volksgezondheid

Geachte ministers, geachte parlementsleden,

De Russische invasie in Oekraïne toont aan hoe kwetsbaar de industriële landbouw is met haar afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en externe inputs zoals veevoer, kunstmest en pesticiden. Deze producten leiden bovendien tot grote schade aan biodiversiteit, bodemvruchtbaarheid en gezondheid. De nood om in te zetten op duurzame voedselzekerheid, gebaseerd op gezonde bodems, proper water, schone lucht en maximale biodiversiteit, is duidelijk.

Dit vraagt om herstel van biodiversiteit en een zo snel mogelijke en drastische vermindering van het gebruik van pesticiden. De EU-Commissie heeft de presentatie van voorstellen voor een Europese verordening voor de reductie van pesticiden (Pesticiden Reductie Regulering) en de bindende doelstellingen voor natuurherstel uitgesteld (Natuurherstelwet). **Wij vragen u om uw invloed in Europa aan te wenden om te zorgen dat de Commissie snel met ambitieuze voorstellen komt en deze te steunen.**

We hebben de eerste uitgelekte conceptversies van de voorstellen voor pesticidenreductie gezien. Ze zijn te zwak om de dringende gezondheids- en biodiversiteitscrisis aan te pakken waarin we ons bevinden. We hebben een betere en ambitieuzere verordening nodig om op lange termijn gezond voedsel te garanderen.

De nieuwe Pesticiden Reductie Regulering komt in de plaats van de richtlijn duurzaam gebruik van pesticiden die stamt uit 2009. En hoewel de doelstellingen nobel waren, werd de richtlijn amper uitgevoerd in de EU-landen.

Dit zorgt ervoor dat vandaag, zowel in Europa als in België, nog steeds pesticiden de voorkeur krijgen voor plaagbestrijding in de landbouw. In het bijzonder wijzen we hier graag op de **verantwoordelijkheid die nog steeds bij de gebruiker ligt en niet bij de overheid. Bovendien is er een gebrek aan kennis bij landbouwers en particulieren over de risico's van pesticiden en alternatieve mogelijkheden om plagen en ziektes te vermijden en/of te behandelen.** Ook het voorliggende Nationaal Actieplan voor Pesticidenreductie (NAPAN) zet absoluut onvoldoende in op preventie en een brongerichte aanpak.

De urgentie is hoog:

- Het laatste Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services ([IPBES 2019](#)), toont hoe biodiversiteitsverlies de toekomst van ons voedsel, onze gezondheid en ons milieu ernstig bedreigt. ([FAO 2019](#))
- Steeds meer wetenschappelijk onderzoek concludeert dat er een sterk verband bestaat tussen pesticiden en kanker, alsook schade aan onze hersenen die leidt tot ziekten zoals Parkinson. In het nationaal actieplan hormoonverstoorders (NAPED) lezen we dat we jaarlijks 4,4 miljard euro spenderen aan gezondheidskosten veroorzaakt door hormoonverstoorders, waarvan pesticiden het gros vormen.
- De populatie van 41 procent van alle insectensoorten neemt af en een derde van alle soorten wordt met uitsterven wordt bedreigd. Het bodemleven, de basis van de vruchtbaarheid van de bodem, is ernstig aangetast door de talrijke residuen van pesticiden waaraan het wordt blootgesteld. ([Pestizidatlas 2022](#))
- Onze waterkwaliteit is abominabel slecht: met de huidige plannen krijgen we in Vlaanderen nog geen 10% van onze waterlopen in goede waterkwaliteit tegen 2027 hoewel Europa met

de Kaderrichtlijn Water 100% eist. Het huidige landbouwsysteem draagt hier in grote mate toe bij. De impact van pesticiden op aquatische biodiversiteit wordt compleet onderschat.

Wij hebben dringend nood aan ambitieuzere maatregelen om het gebruik (en het risico) van chemische en synthetische pesticiden te verminderen om de biodiversiteits- en gezondheids crisis te bestrijden en een duurzame productie van gezond voedsel te waarborgen. Pesticiden zijn schadelijke stoffen en moeten bijgevolg zo behandeld worden.

Daarom vragen wij u de volgende acties te ondernemen op Europees niveau:

- Neem het voorzorgsprincipe als leidraad in alle Europese dossiers die pesticiden behandelen. Dit betekent géén verlenging van de vergunning van glyfosaat en een stop op de export van schadelijke pesticiden buiten Europa die hier verboden zijn.
- Steun als absoluut minimum de doelstelling van de Europese Commissie in de Farm-to-Forkstrategie m.b.t. de 50% reductie van het gebruik en risico van chemische pesticiden tegen 2030 en een reductie van 50% in gebruik van de meer gevaarlijke pesticiden tegen 2030.

En op federaal niveau:

- Gebruik GLB-subsidies en mobiliseer extra financiële middelen om landbouwers te ondersteunen bij de noodzakelijke overgang naar een landbouw zonder pesticiden. Koppel GLB-financiering aan doelstellingen voor pesticidenreductie.
- Verbied alle potentieel gevaarlijke pesticiden (in het bijzonder deze met dampwerking).
- Stop derogaties om verboden pesticiden (bv. neonicotinoiden in suikerbieten teelt) te blijven gebruiken.
- Verbied zonder uitzonderingen ingevoerde producten die zijn verontreinigd met niet-goedgekeurde pesticiden of die residuen bevatten van een pesticide die de door de EU toegestane maximale hoeveelheid overschrijden.
- De biodiversiteitscrisis is een wereldwijd probleem. Stop de uitvoer van in de EU verboden (uiterst gevaarlijke) pesticiden.
- Geef agro-ecologie alle kansen via aanpassingen in beleid, financiering, onderwijs en communicatie.
- Versterk het voorliggende NAPAN: implementeer het voorzorgsprincipe, zet preventie centraal en kies voor brongerichte maatregelen.

Wij vragen u ervoor te zorgen dat België elke stap neemt die nodig is om de biodiversiteit te herstellen en schade aan gezondheid, water en milieu te voorkomen, landbouwers te belonen voor het werken samen met de natuur en te zorgen voor eerlijke prijzen voor gezond voedsel.

Met vriendelijke groet,

